ओ एस डी ए वी पब्लिक स्कूल,कैथल
द्विचक्रीय परीक्षा(जुलाई , 2024)
कक्षा : अष्टमी,
विषय : संस्कृतम्

SET-A

समय :-1 :20 घंटा **अधितमा: अंका:- : 30**

सामान्य: निर्देश: - सर्वे प्रश्ना: अनिवार्या: सन्ति।

प्रश्न सं	प्रश्ना:	अंका:
1	**अधोलिखितं गद्यांशं पठित्वा प्रदत्त प्रश्नान् उत्तरत -** अहं (नदी) अस्मि ।अहं अस्या:वसुन्धराया: सौन्दर्यम् अस्मि ।मम साम्राज्यं सम्पूर्णे विश्वे अस्ति । अहं माता इव सम्पूर्णं विश्वं पालयामि। पर्वतानां उच्चेभ्यः स्थलेभ्यः निःसृत्य अहं सागरं प्रविशामि ।अहं सर्वदा गतिशीला अस्मि।गतिः एव मम स्वभावः मम सन्देशः च । 1. एकपदेन उत्तरत- (1) नदी कस्याः सौंदर्यम् अस्ति ? (ii) नदी कुत्र प्रविशति? 11. पूर्णवाक्येन उत्तरत-(i) का माता इव सम्पूर्णं विश्वं पालयति ? (ii) कस्याःसाम्राज्यं सम्पूर्णे विश्वे अस्ति ? 111. भाषिक कार्यम्-(i) स्थलेभ्यः ' इति पदस्य विशेषणं किम् अस्ति ? (क) पर्वतानां (ख) निःसृत्य (ग) उच्चेभ्यः (ii) 'अहं माता इव सम्पूर्णं विश्वं पालयामि।।' अत्र कर्तृपदं किम्? (क) अहम् (ख) माता (ग) विश्वम्	4
2	**अधोलिखितं श्लोकं पठित्वा प्रदत्त प्रश्नान् उत्तरत-** निन्दन्तु नीतिनिपुणाः यदि वा स्तुवन्तु, लक्ष्मीः समाविशतु गच्छतु वा यथेष्टम् । अद्यैव वा मरणमस्तु युगान्तरे वा, न्यायात्पथः प्रविचलन्ति पदं न धीराः ॥ 1. एकपदेन उत्तरत- (i) का समाविशतु गच्छतु वा यथेष्टम् ? (ii) अद्यैव वा युगान्तरे वा किम् अस्तु ? 11. पूर्णवाक्येन उत्तरत-(i) के न्यायात्पथः पदं न प्रविचलन्ति ? (ii) के निन्दन्तु यदि वा स्तुवन्तु,? III. भाषिक कार्यम्- (i) श्लोके 'अद्यैव वा मरणमस्तु युगान्तरे वा,' अत्र कर्तृपदं किम् ? (क) मरणम् (ख) वा (ग) अद्यैव (ii) श्लोके ' धैर्यवन्तः' इत्यस्य पदस्य कः पर्यायः श्लोके लिखित: ? (क) 'लक्ष्मीः (ख) न्यायात् (ग) धीराः	4
4	**अधोलिखितानां रेखांकितपदानां प्रश्ननिर्माणं कृत्वा पूर्णवाक्यानि लिखत-** 1. सन्मित्रं पापात् निवारयति। 2. नदी सागरं प्रविशति। 3. नद्याः जलं पोषकशक्त्या परिपूर्णम् भवति । 4.काकस्य गृहं मृत्तिकाया: आसीत्।	4
5	**अर्थै: सह मेलनं कुरुत -** 1. लक्ष्मीः — उन्नतेः 2. वसुधायाः — धनम् 3. साम्राज्यम् — वसुन्धरायाः 4. समृद्धेः — राज्यम्	2
6	**उचित शब्दरूपैः रिक्तस्थानानि पूरयित्वा पूर्णवाक्यानि लिखत-** 1.——-- सत्यमार्गम् न त्यजन्ति। (सज्जनः, सज्जनम्, सज्जनाः) 2.कवि: ——-- रचयति। (कविता, कवितया , कविताम्)	2

	3.—--- आनन्देन भोजनं करोतु। (भवन्तम्, भवता , भवान्) 4. —--- जलेन कृषकाः क्षेत्राणि सिञ्चन्ति। (नदी, नद्या ,नद्याः)		
7	**रेखांकितपदानां उपसर्गान् पृथक् कृत्वा योजयित्वा च पूर्णवाक्यानि लिखत-** 1. अहं पञ्चवादने उत्तिष्ठामि। 2. तौ तत्र कष्टं अनु+भवतः। 3. गुरुः शिष्यं निर्दिशति । 4. वानरः वृक्षात् आ+रोहति।	**2**
8	**उचित धातुरूपैः रिक्तस्थानानि पूरयित्वा पूर्णवाक्यानि लिखत-** 1. अहं कर्त्तव्यस्य पालनं ……..। (करोषि,करोमि,करोति) 2. ते देवं …….। (सेविष्यते,सेविष्येते,सेविष्यन्ते 3. शिष्याः गुरुं ……। (अनमम्,अनमत,अनमन्) 4. त्वं परीक्षायां सफलं …… । (भव,भवन्तु,भवाम)	**2**
9	**उचित अव्ययपदैः: रिक्तस्थानानि पूरयित्वा पूर्णवाक्यानि लिखतः-** (अलम् , बहिः,मा, अपि) 1. विद्यार्थिनः !कोलाहलं —- कुरु। 2. —---उच्चैः हसितेन। 3. छात्राः विद्यालयात् —--- आगच्छन्ति। 4. आवां —- सुन्दरं गृहं रचयिष्यावः।	**2**
10	**अधोलिखितां कथां पूरयत** - (वृक्षे, तृणैः,मित्रे,शरणार्थं) काकः चटका च द्वे —-- आस्ताम् । तौ —--- सुन्दरं गृहं अपश्यताम् ।काकः मृत्तिकया, चटका—--- च गृहं अरचयताम् ।ग्रीष्मकाले चटकायाः गृहं नष्टं अभवत् ।सा शरणार्थं काकस्य गृहं गच्छति।काकः कथयति- तव गृहं नष्टं अहं किं करवाणि?	**2**
11	**अधोलिखितवाक्येषु रेखांकितपदेषु प्रयुक्तं विभक्तिं तत् कारणं च लिखत।** 1. शिवाय नमः। 2. बालकः पाठशालां गच्छति। 3. पुत्रः अम्बया सह क्रीडति। 4. विद्याम् विना नरः पशुः तुल्यः अस्ति।	**2**
12	**अघोलिखतवाक्येषु अंकानाम् स्थाने उचितं संख्यावाचकं संस्कृतपदं पूर्णवाक्यम् लिखत।** 1. **…… (1)** चन्द्रः तमः हरति। 2. लतासु …..(37)पुष्पाणि सन्ति। 3. वृक्षात् …(69)पत्राणि पतन्ति। 4. वृक्षे ….. .. (33)वानराः तिष्ठन्ति।	**2**
13.	**अधोलिखितश्लोकस्यअन्वयं पूरयित्वा पूर्णअन्वयं लिखत-** सर्वे भवन्तु सुखिनः सर्वे सन्तु निरामयाः । सर्वे भद्राणि पश्यन्तु मा कश्चित् दुःखभाग् भवेत्॥ **अन्वय**:-- —---सुखिनःभवन्तु, सर्वे —----- सन्तु। सर्वे …….. पश्यन्तु,------- दुःखभाग् मा भवेत्।	**2**

ओ एस डी ए वी पब्लिक स्कूल,कैथल
द्विचक्रीय परीक्षा(जुलाई , 2024)
कक्षा : अष्टमी
विषय : संस्कृतम्

SET-B

समय :-1 :20 घंटा **अधितमा: अंका:- : 30**

सामान्य: निर्देश: - सर्वे प्रश्ना: अनिवार्या: सन्ति।

प्रश्न सं	प्रश्ना:	अंका:
1	**अधोलिखितं गद्यांशं पठित्वा प्रदत्त प्रश्नान् उत्तरत -** मम (नद्याः)जलं पोषकशक्त्या परिपूर्णम् भवति ।एतस्मात् कारणात् एव मम तटेषु वृक्षाणां पादपानां वनौषिधनां 'च दुर्लभाः प्रजातयः उद्भवन्ति। प्राणिजीवनाय स्वच्छं जलं विशुद्धं च पर्यावरणम् आवश्यकं एव अस्ति। परन्तु अनेके जनाः यन्त्रालयानां विषमिश्रितरसायनपदार्थान् मम जले क्षिपन्ति।मम जलं च प्रदूषितं कुर्वन्ति। 1. एकपदेन उत्तरत- (1) नदी कया परिपूर्णं भवति? (ii) प्राणिजीवनाय किं आवश्यकं भवति? 11. पूर्णवाक्येन उत्तरत-(i) नद्याः तटेषु किं उद्भवन्ति ? (ii) जनाः नद्याः जले किं क्षिपन्ति ? 111. भाषिक कार्यम्-(i) 'कारणात्' इति पदस्य विशेषणं किम् अस्ति ? (क) एव (ख) एतस्मात् (ग) मम (ii) 'मम जलं पोषकशक्त्या परिपूर्णम् भवति।' अत्र कर्तृपदं किम्? (क) मम (ख) परिपूर्णं (ग) जलम्	**4**
2	**अधोलिखितं श्लोकं पठित्वा प्रदत्त प्रश्नान् उत्तरत-** पापान्निवारयति योजयते हिताय ,गुह्यं निगूहति गुणान् प्रकटीकरोति । आपद्गतं च न जहाति ददाति काले,सन्मित्रलक्षणमिदं प्रवदन्ति सन्तः ॥ 1. एकपदेन उत्तरत- (i) किं पापात् निवारयति? (ii) सन्मित्रं कस्मै योजयते ? 11. पूर्णवाक्येन उत्तरत-(i) के सन्मित्रस्य लक्षणं प्रवदन्ति? (ii) सन्मित्रं कम् न जहाति,? III. भाषिक कार्यम्- (i) श्लोके 'पापान्निवारयति योजयते हिताय ,' अत्र कर्तृपदं किम् ? (क) सन्मित्रं (ख) सन्मित्रस्य (ग) सन्मित्रेण (ii) श्लोके ' रहस्यम्' इत्यस्य पदस्य कः पर्यायः श्लोके लिखित: ? (क) गुणान् (ख) हिताय (ग) गुह्यम्	**4**
4	**अधोलिखितानां रेखांकितपदानां प्रश्ननिर्माणं कृत्वा पूर्णवाक्यानि लिखत-** 1. सन्मित्रं पापात् निवारयति। 2. नदी सागरं प्रविशति। 3. नद्याः जलं पोषकशक्त्या परिपूर्णम् भवति । 4.काकस्य गृहं मृत्तिकाया: आसीत्।	**4**
5	**अर्थै: सह मेलनं कुरुत -** 1. राष्ट्रस्य — शोभते 2. विराजते — उपकाराय 3. अभिमानी — देशस्य 4. हिताय — अंहकारी	**2**

6	**उचित शब्दरूपैः रिक्तस्थानानि पूरयित्वा पूर्णवाक्यानि लिखत-** 1.—---- सत्यमार्गम् न त्यजन्ति। (साधवः, साधुम्, साधुना) 2. मालाकारः —--- रचयति। (माला, मालया , मालाम्) 3.—--- आनन्देन भोजनं करु। (त्वम्, त्वाम् , भवान्:) 4..... जनाः अवकरं क्षिपन्ति । (नदी, नद्याम् नद्याः)	2
7	**रेखांकितपदानां उपसर्गान् पृथक् कृत्वा योजयित्वा च पूर्णवाक्यानि लिखत-** 1. शिष्यः आसनात् <u>उत्तरति</u> । 2. काकः चटकां <u>अनु+गच्छति।</u> 3. शिष्यः गुरुं <u>परिचरति</u> । 4. वानरः वृक्षात् अ<u>व+रोहति।</u>	2
8	**उचित धातुरूपैः रिक्तस्थानानि पूरयित्वा पूर्णवाक्यानि लिखत-** 1. त्वं कर्त्तव्यस्य पालनं ....। (करोषि,करोमि,करोति) 2. सः देवं ....। (सेविष्यते,सेविष्येते,सेविष्यन्ते 3. अहं गुरुं ......। (अनमम्,अनमत,अनमन्) 4. ते परीक्षायां सफलं ...... । (भव,भवन्तु,भवाम) 5.	2
9	**उचित अव्ययपदैः: रिक्तस्थानानि पूरयित्वा पूर्णवाक्यानि लिखत:-** (कदा , बहिः,मा, इतस्ततः) 1. विद्यार्थिनः !उच्चैः—- वदत। 2. अध्यापकाः विद्यालयात् —--- आगच्छन्ति। 3. युवां —- सुन्दरं गृहं रचयिष्यथः? 4. मोहनः कक्षायां —--- भ्रमति।	2
10	**अधोलिखितां कथां पूरयत -** (वृक्षे, तृणैः,मित्रे,शरणार्थं) काकः चटका च द्वे —-- आस्ताम् । तौ —--- सुन्दरं गृहं अपश्यताम् ।काकः मृत्तिकया, चटका—--- च गृहं अरचयताम् ।ग्रीष्मकाले चटकायाः गृहं नष्टं अभवत् ।सा शरणार्थं काकस्य गृहं गच्छति।काकः कथयति तव गृहं नष्टं अहं किं करवाणि?	2
11	**अधोलिखितवाक्येषु रेखांकितपदेषु प्रयुक्तं विभक्तिं तत् कारणं च लिखत।** 1. <u>मह्यम्</u> फलानि रोचन्ते । 2. नृप: <u>निर्धनभ्य:</u> धनं यच्छति। 3. अलम् <u>विवादेन</u> । 4. कृषकः <u>क्षेत्रं</u> प्रति गच्छति।	2
12	**अघोलिखतवाक्येषु अंकानाम् स्थाने उचितं संख्यावाचकं संस्कृतपदं पूर्णवाक्यम् लिखत।** 1. **...... (**1)सुपुत्रः कूलं तारयति । 2. लतासु .....(4 3)पुष्पाणि सन्ति। 3. वृक्षात् ...(79)पत्राणि पतन्ति। 4. वृक्षे .... (53)वानरा: तिष्ठन्ति।	2
13.	**अधोलिखितश्लोकस्यअन्वयं पूरयित्वा पूर्णअन्वयं लिखत-** अधमा धनमिच्छन्ति धनं मानं च मध्यमाः। उत्तमा मानमिच्छन्ति मानो हि महताम् धनम्।। **अन्वय**: अधमाः —--इच्छन्ति, —---धनं मानं च (इच्छन्ति) उत्तमाः ....इच्छन्ति ,----हि महतां धनं(भवति) ।	2

ओ एस डी ए वी पब्लिक स्कूल,कैथल

दविचक्रीय परीक्षा(जुलाई , **2024**)

SET -A

SET-

कक्षा : अष्टमी,

विषय : संस्कृतम्

अंकविभाजनम् उत्तसंकेताश्च

निर्देश:-अस्मिन् उत्तरसंकेते लिखितेभ्य: उत्तरेभ्य: अन्यदपि उत्तरं भवितुम् शक्नोति।

प्रश्न सं ख्याः.	उत्तराणि	अंका :
1	अधोलिखितं गद्यांशं पठित्वा प्रदत्त प्रश्नान् उत्तरत - 1. एकपदेन उत्तरत- (1) वसुन्धरायाः (ii) सागरम् 11. पूर्णवाक्येन उत्तरत-(i नदी माता इव सम्पूर्ण विश्वं पालयति (ii) नद्याः साम्राज्य: सम्पूर्णे विश्वे अस्ति। 111. भाषिक कार्यम्-(i) उच्चेभ्यः'(ii) अहम्	**4.05**
2	अधोलिखितं श्लोकं पठित्वा प्रदत्त प्रश्नान् उत्तरत- 1. एकपदेन उत्तरत- (i) लक्ष्मीः (ii) मरणम् 11. पूर्णवाक्येन उत्तरत-(i) धीराः न्यायात्पथः पदं न प्रविचलन्ति । (ii) नीतिनिपुणाः निन्दन्तु वा स्तुवन्तु वा। III. भाषिक कार्यम्- (i) (क) मरणम्(ii)(ग) धीराः	**4**
4	अधोलिखितानां रेखांकितपदानां प्रश्ननिर्माणं कृत्वा पूर्णवाक्यानि लिखत- 1. किम् पापात् निवारयति? 2. का सागरं प्रविशति? 3. नद्याः जलं कया परिपूर्ण भवति? 4.काकस्य गृहं <u>कस्या:</u> आसीत्?	**4**
5	अर्थै: सह मेलनं कुरुत - 1. धनम् 2 वसुन्धरायाः 3 राज्यम् 4 उन्नते	**2**
6	उचित शब्दरूपैः रिक्तस्थानानि पूरयित्वा पूर्णवाक्यानि लिखत- 1. सज्जनाः 2. कविताम् 3. भवान् 4. नद्याः	**2**
7	रेखांकितपदानां उपसर्गान् पृथक् कृत्वा योजयित्वा च पूर्णवाक्यानि लिखत- <u>उत्</u> + तिष्ठामि 2 अनुभवतः 3 निर् + दिशति 4 आरोहति	**2**
8	उचित धातुरूपैः रिक्तस्थानानि पूरयित्वा पूर्णवाक्यानि लिखत- 1. करोमि 2. सेविष्यन्ते 3. अनमन् 4. भव	**2**
9	उचित अव्ययपदैः: रिक्तस्थानानि पूरयित्वा पूर्णवाक्यानि लिखत:- 1. मा 2. अलम् 3. बहिः 4. अपि	**2**
10	कथाम् पूरयत **1.** मित्रे **2.** वृक्षे **3.** तृणैः	**1.05**

11	अधोलिखितवाक्येषु रेखांकितपदेषु प्रयुक्तं विभक्तिं तत् कारणं च लिखत। 1. नमः:योगे चतुर्थी 2.गम् योगे द्वितीया 3. सह योगे तृतीया 4. विना योगे द्वितीया	2
12	अघोलिखतवाक्येषु अंकानाम् स्थाने उचितं संख्यावाचकं संस्कृतपदं पूर्णवाक्यम् लिखत। **1.** एकः **2.** सप्तत्रिंशत् **3.** नवषष्टिः **4.** त्रयस्त्रिंशत् ○	2
13.	अधोलिखितश्लोकस्यअन्वयं पूरयित्वा पूर्णअन्वयं लिखत- 1. सर्वे 2. निरामयाः 3. भद्राणि 4. कश्चित्	2

ओ एस डी ए वी पब्लिक स्कूल,कैथल

दविचक्रीय परीक्षा(जुलाई , 2024)

SET -B

SET-

कक्षा : अष्टमी,

विषय : संस्कृतम्

अंकविभाजनम् उत्तसंकेताश्च

निर्देश:-अस्मिन् उत्तरसंकेते लिखितेभ्य: उत्तरेभ्य: अन्यदपि उत्तरं भवितुम् शक्नोति।

प्रश्न संख्याः.	उत्तराणि	अंकाः
1	अधोलिखितं गद्यांशं पठित्वा प्रदत्त प्रश्नान् उत्तरत - 1. एकपदेन उत्तरत- (1) पोषकशक्त्या (ii) स्वच्छं जलं विशुद्धं च पर्यावरणम् 11. पूर्णवाक्येन उत्तरत-(i नद्याःतटेषु वृक्षाणां पादपानां वनौषिधनां 'च दुर्लभाः प्रजातयः उद्भवन्ति। (ii) जनाः नद्याः जले यन्त्रालयानां विषमिश्रितरसायनपदार्थान् क्षिपन्ति । 111. भाषिक कार्यम्-(i) एतस्मात्(ii) 'जलम्	**4.05**
2	अधोलिखितं श्लोकं पठित्वा प्रदत्त प्रश्नान् उत्तरत- 1. एकपदेन उत्तरत- (i) सन्मित्रम् (ii) हिताय 11. पूर्णवाक्येन उत्तरत-(i) सन्तः सन्मित्रस्य लक्षणं प्रवदन्ति। (ii) सन्मित्रं आपद्गतं न जहाति। III. भाषिक कार्यम्- (i) सन्मित्रम् (ii) गूहयम्	**4**
4	अधोलिखितानां रेखांकितपदानां प्रश्ननिर्माणं कृत्वा पूर्णवाक्यानि लिखत- 1. कस्मात् 2. कुत्र 3. कस्याः 4. कस्य	**4**
5	अर्थैः सह मेलनं कुरुत - 1. देशस्य 2. शोभते 3. अंहकारी 4. उपकाराय	**2**
6	उचित शब्दरूपैः रिक्तस्थानानि पूरयित्वा पूर्णवाक्यानि लिखत- 1. साधवः 2. मालाम् 3. त्वम् 4. नद्याम्	**2**
7	रेखांकितपदानां उपसर्गान् पृथक् कृत्वा योजयित्वा च पूर्णवाक्यानि लिखत- 1. उत् + तिष्ठति 2. अनुगच्छति 3. परि + चरति 4. अवरोहति	**2**
8	उचित धातुरूपैः रिक्तस्थानानि पूरयित्वा पूर्णवाक्यानि लिखत- 1. करोषि 2. सेविष्यते 3. अनमम् 4. भवन्तु	**2**
9	उचित अव्ययपदैः: रिक्तस्थानानि पूरयित्वा पूर्णवाक्यानि लिखत:-	**2**

	1. मा 2. बहिः 3. कदा इतस्ततः	
10	कथाम् पूरयत **1.** मित्रे **2.** वृक्षे **3.** तृणैः	**1.05**
11	अधोलिखितवाक्येषु रेखांकितपदेषु प्रयुक्तं विभक्तिं तत् कारणं च लिखत। 1. रुच् योगे चतुर्थी 2.दायोगे चतुर्थी 3. अलम् योगे तृतीया 4. प्रति योगे द्वितीया	**2**
12	अघोलिखतवाक्येषु अंकानाम् स्थाने उचितं संख्यावाचकं संस्कृतपदं पूर्णवाक्यम् लिखत। **1.** एकः **2.** त्रिचत्वारिंशत् **3.** नवसप्ततिः **4.** त्रिपञ्चाशत्	**2**
13.	अधोलिखितश्लोकस्यअन्वयं पूरयित्वा पूर्णअन्वयं लिखत- 1. धनम् 2. मध्यमाः 3. मानम् 4. मानः/मानो	**2**